نیمهٔ‌پنهان
۲۶۸۱
سید محمد عماد اعرابی

بازخوانی کارنامه عبدالرحمن برومند و خاندانش- ... وتن‌فروش-۴

فراز و فرود ملی‌گرایی در زندگی عبدالرحمن برومند- بخش دوم

فانوس مُرده

شاید اتفاقی به نظر برسد اما این بار هم مثل سال ۱۳۳۲ رابطه مستقیمی وجود داشت میان تصمیمات واشنگتن و فعالیت ملی‌گرایان ایران؛[۱] جبهه ملی مانند فانوس بی‌جانی شده بود که ایالات متحده هر از گاهی آن را روشن می‌کرد و بعد از چند سال با یک فوت خاموش شدنش را تماشا می‌کرد حالا اما نوبت تماشا بود، تماشای نامه‌نگاری مصدق به شورای مرکزی جبهه ملی. مصدق راست می‌گفت، جبهه ملی بیشتر به یک محفل دوستانه مبدل شده بود تا یک تشکل سیاسی؛ در نامه‌هایش می‌نوشت که باید از گروه‌های دیگر هم برای شرکت در جبهه ملی دعوت به عمل آید مثلاً از جامعه سوسیالیست‌های نهضت ملی به رهبری خلیل ملکی.[۲] برومند که چندان موافق نبود به طعنه می‌گفت:

خلیل ملکی هر جا برود انشعاب می‌کند، ایشان استاد هستند در انشعاب [...] یک روزی هم ممکن است خلیل از ملکی انشعاب کند.[۳]

هیچ چیز خنده‌دارتر از شنیدن این سخنان از زبان عبدالرحمن برومند نیست، کسی که در آن ایام خودش به همراه دوستش شاهپور بختیار می‌خواستند از جبهه ملی انشعاب کنند. ویلیام گرین میلر –دبیر دوم سفارت آمریکا- در گزارش روز ۸ بهمن‌ماه ۱۳۴۲ از خانه حسین مهدوی نوشت:

*** جبهه ملی مانند فانوس بی‌جانی شده بود که ایالات متحده هر از گاهی آن را روشن می‌کرد و بعد از چند سال با یک فوت خاموش شدنش را تماشا می‌کرد حالا اما نوبت تماشا بود، تماشای نامه‌نگاری مصدق به شورای مرکزی جبهه ملی.**

برگزاری کنگره جبهه ملی به ریاست اللهیار صالح (نشسته درمرکز تصویر) درکنار وی غلامحسین صدیقی درحال سخنرانی برای حضار دیده می‌شود.

دکتر مهدوی نقشه‌های مربوط به اینکه چگونه او و عبدالرحمن برومند و داریوش فروهر و شاهپور بختیار و هدایت‌الله متین‌دفتری برای تشکیل یک حزب جدید از جبهه ملیِ در حال احتضار، نزد یکدیگر اجتماع می‌کردند را تشریح کرد.[۴]

با این حال در اوایل سال ۱۳۴۳ عبدالرحمن برای عضویت در شورای مرکزی جبهه ملیِ در حال احتضار دعوت شد،[۵] او که جوانی ۳۶ ساله بود از طیف مخالفان سیاست محافظه‌کارانه اللهیار صالح[۶] به شمار می‌آمد[۷] اما دعوت شورا را نپذیرفت و از عضویت سر باز زد. خودش می‌گفت در راستای نامه‌های دکتر مصدق کناره‌گیری کرده است چون طبق نظر مصدق، نمایندگان احزاب باید در جلسات شرکت می‌کردند و او عضو هیچ حزبی نبود.[۸] شاید این را هم باید به حساب یکی دیگر از مبالغه‌های عبدالرحمن بنویسیم درست مثل مبالغه در سابقه زندانش چون دوستان آمریکایی‌اش که رابطه گرمی با او داشتند، می‌گفتند:

برومند به درخواست زنش مقام خود را در شورا نپذیرفت.[۹]

عبدالرحمن در جریان اعتراض‌های مردمی ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ دیده بود که نیروهای مذهبی پایگاه قدرتمندی در میان مردم دارند، این را هم خوب می‌دانست که جبهه ملی کوچک‌ترین نقشی در اعتراضات ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ نداشت، آن‌ها حتی آیت‌الله خمینی را هم از سخنرانی‌های جنجالی منع می‌کردند،[۱۰] عبدالرحمن خودش می‌گفت:

میان جبهه ملی دوم با جریاناتی که منجر به ۱۵ خرداد شد هیچ نوع رابطه‌ای نبود.[۱۱]

اما حالا با دیدن لشگر شکست خورده جبهه ملی به فکر ائتلاف با بازاریان و روحانیون افتاد[۱۲] تا شاید به یمن ائتلاف، جنازه در حال احتضار جبهه ملی جان تازه‌ای به خود بگیرد؛ او حتی می‌خواست دوستش شاهپور بختیار را هم در این رؤیای شیرین شریک کند، برای همین بختیار را به عنوان رهبر ائتلاف پیشنهاد می‌داد.[۱۳] عبدالرحمن آن روزها جوان بود و البته هیچ وقت آرزو بر جوانان عیب نیست. وقتی این ایده را با جوزف لورنز-کنسول آمریکا در اصفهان- مطرح کرد، لورنز با دقت به حرف‌هایش گوش می‌داد اما دست آخر پوزخندی زد و به مارتین هرتز –رایزن سیاسی سفارت آمریکا- نوشت:

مقدار زیادی از مراتب فوق [حرف‌های عبدالرحمن برومند] همچنان یک آرزوی تو خالی از جانب بعضی از اعضاء جوان جبهه ملی باقی می‌ماند.[۱۴]

حالا دیگر خیال‌پردازی‌های دن‌کیشوت‌وار اعضای جبهه ملی، دوستان آمریکایی‌شان را هم دل‌سرد می‌کرد. همه چیز آماده بود تا مقامات واشنگتن یک بار دیگر صحنه پایانی خاموش شدن فانوس نیمه افروخته جبهه ملی را ببینند و سرانجام خرداد ماه ۱۳۴۳ در خانه پسر عمه عبدالرحمن یعنی ادیب برومند وقتی اللهیار صالح گفت:

من برای احتراز از ناشنیدن دستورهای رهبر معظم [دکتر مصدق] از ریاست هیئت اجرایی استعفا می‌کنم.[۱۵]

خاکستر جبهه ملی به زمین نشست؛ خاکستری که هیچ ققنوسی از آن سر به آسمان بلند نکرد زیرا اساساً در آمریکا ققنوس معنایی ندارد.

با انحلال جبهه ملی عبدالرحمن باید به دنبال سرگرمی دیگری می‌گشت مثلاً می‌توانست در تشکیلات ماسونی برادرش سرگرم باشد بالاخره او هم دست کم از سال ۱۳۲۷ سابقه عضویت در این محافل را داشت.[۱۶] آن روزها برادرش عبدالغفار برومند مشغول تأسیس لژ فراماسونری اصفهان بود، این محفل آن‌قدر مهم بود که انگلیسی‌ها برای تأسیس آن، استاد اعظم گرند لژ اسکاتلند را فرستادند.[۱۷] لرد بروس گرچه به ایران آمد اما آنفلوانزا و تب ۴۰ درجه (۱۰۳ درجه فارنهایت) هیچ وقت نگذاشت پای او به اصفهان برسد و ناچار از تهران در جریان افتتاح باشگاه اصفهان قرار گرفت.[۱۸] بروس در گزارش‌اش نوشت:

من تصور می‌کنم که پیدایش این [لژهای محلی در ایران] باعث پیشرفت و کسب احترام و پرستش فراماسونری اسکاتلند در ایران خواهد شد.[۱۹]

*** عبدالرحمن برومند، عضو شورای جبهه ملی: میان جبهه ملی با جریاناتی که منجر به ۱۵ خرداد (۱۳۴۲) شد هیچ نوع رابطه‌ای نبود.**

***

علاوه بر این عبدالرحمن می‌توانست به وکالت سرگرم شود اما ظاهراً تجارت برایش جذاب‌تر بود. ترجیح می‌داد بیشترین سود را در ازای کمترین کار به دست آورد، خوشبختانه اموال موروثی و نفوذ خانوادگی در محافل قدرت این امکان را تقریباً فراهم کرده بود و عبدالرحمن که به زحمت سنش به ۴۰ سال می‌رسید سهامدار کارخانه‌هایی مانند پارچه‌بافی اصفهان، کارخانه قند اصفهان و کارخانه سیمان شده بود.[۲۰] با این حال او هم مثل تمام خان‌زاده‌های اشرافی دست و دلش زیاد به کار نمی‌رفت، حداقل در سال ۱۳۴۸ این‌طور به نظر می‌رسید چرا که بیکار بود و با مساعدت مالی پدر زن ثروتمندش «کازرونی» که یک کارخانه‌دار در اصفهان بود، زندگی می‌کرد.[۲۱] زندگی با ثروت پدرزن شاید برای عبدالرحمن راحت و بی‌دردسر بود اما چنین موقعیتی برای هر مردی زیاد خوشایند نیست. باید دست به کار می‌شد و آستین‌هایش را بالا می‌زد، یک بار برادرش در سال ۱۳۳۶ به سالتزمن -مأمور سیاسی کنسول اصفهان- گفت: اگر آمریکا پولی را که به ایران سرازیر نموده در مبالغ کوچک به افراد مشخص دهد، از آن استفاده بهتری به عمل می‌آید. بلافاصله خودش را مثال زد و گفت:

اگر او از این پول می‌داشت می‌توانست پنج ده دیگر مانند آنکه الان دارد بین اصفهان و مورچه‌خورت در جاده تهران بسازد.[۲۲]

حالا شاید زمان آن رسیده بود تا رؤیای برادران برومند بعد از ۱۳ سال به حقیقت تبدیل شود. شرایط اصفهان فوق‌العاده بود. تأسیس کارخانه ذوب آهن از زمین‌های بایر اصفهان، طلا ساخته بود. اصفهان شده بود سفره‌ای که هر کدام از درباریان گوشه‌ای از آن را به دندان می‌گرفتند و شروع به ساخت وساز می‌کردند. احتیاجی به اخبار ویژه و اسناد محرمانه نبود، برومندها حتی با چشم غیر مسلح هم می‌توانستند ببینند که چگونه ارتشبدها و والاحضرت‌های پهلوی از زمین‌های بی‌آب و علف اصفهان، شهرک ملک شهر و خانه اصفهان را عمل آوردند و به گنج رسیدند.[۲۳]

منابع در دفتر روزنامه موجود است

نیمهٔ‌پنهان
۲۶۸۰
شهریار زرشناس

سنجش ایدئولوژی‌های مدرن- ۳

مارکس و تحقیر ایدئولوگ‌های آلمانی

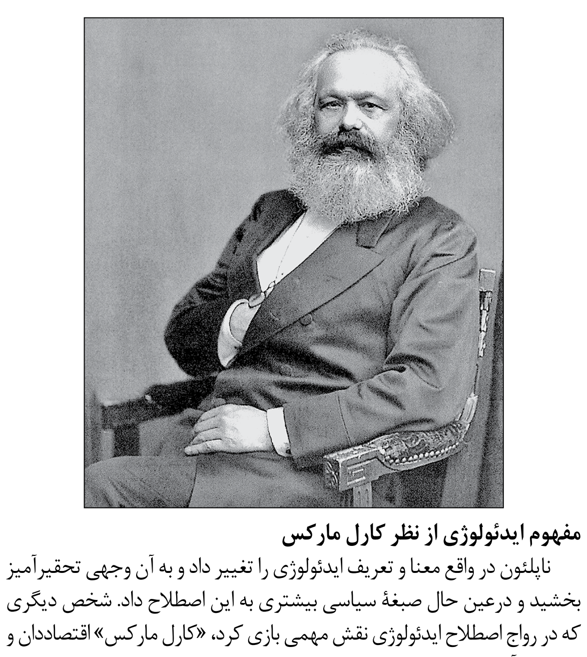

مفهوم ایدئولوژی از نظر کارل مارکس

ناپلئون در واقع معنا و تعریف ایدئولوژی را تغییر داد و به آن وجهی تحقیرآمیز بخشید و درعین حال صبغهٔ سیاسی بیشتری به این اصطلاح داد. شخص دیگری که در رواج اصطلاح ایدئولوژی نقش مهمی بازی کرد، «کارل مارکس» اقتصاددان و فیلسوف آلمانی بود. کارل مارکس در سال ۱۸۴۶ میلادی کتابی به نام «ایدئولوژی آلمانی» نوشت و کوشید تا مفهوم موردنظرش از آنچه که او «تبیین ماتریالیستی تاریخ» می‌نامید را روشن نماید. مارکس در این اثر، کسانی چون «برونوبائر» و «اشیترنر» و «اشترائوس» را «ایدئولوگ‌های آلمانی» نامید[۱] و با این اصطلاح در حقیقت به دنبال تحقیر آنها بود. مارکس در «ایدئولوژی آلمانی»، ایدئولوژی را به معنای «آگاهی دروغین» و به عبارتی «تعبیر واژگونهٔ واقعیت» تعریف می‌کند. مارکس در «ایدئولوژی آلمانی» تمامی گرایش‌های پساهگلی (سوسیالیسم اخلاقی «کرون»، آنارشیسم فردانگار «اشیترنر»، ایدآلیسم «بائر»، ماتریالیسم «فوترباخ») را مورد حمله و انتقاد قرار می‌دهد. او مدعی است که این اشخاص «نقشی بیش از اندازه» برای اندیشه شعور در تطورات تاریخی قائل شده‌اند، حال آن که همهٔ این‌ها که مارکس، آنها را «ایدئولوژی» می‌نامد، در واقع صور و بنایی «مناسبات اقتصادی و نیروهای مولده» هستند؛ آن هم صوری که حقیقت استثماری آن مناسبات اقتصادی را پنهان می‌کنند. مارکس در این اثر با تکیه بر مقدمات ماتریالیستی فلسفی خود و ملهم از جوهر اومانیستی- سکولاریستی افکارش و دقیقاً مرتبط با سیطرهٔ روح مادّی اندیش و اقتصادی و سود محور صورت مثالی انسان بورژوا و تمدن بورژوایی غرب مدرن، نحوی اصالت برای اقتصاد قائل می‌شود و همهٔ فرهنگ و تفکر و هنر و ادبیات و حتی دین را به عنوان «ایدئولوژی» و نحوی روایت واژگونه (ودر عین حال پنهان‌کننده) واقعیت مطرح می‌کند. مارکس می‌نویسد:

زایش تصورات، مفاهیم و آگاهی نخست مستقیماً با فعالیت و مناسبات مادّی انسان‌ها- زبان واقعی زندگی- عجین شده است.... همین واقعیت نیز دربارهٔ ثمرات عقلانی آن‌گونه که در زبان سیاست، قوانین، اخلاق، مذهب، مابعدالطبیعه وغیره افراد متبلور می‌شود، صدق می‌کند. انسان‌ها سازندگان مفهومات، تصورات و غیره خویشند، یعنی انسان‌های واقعی وفعال آن‌گونه که توسط نیروهای مولدهٔ معینی و مراودهٔ مطابق با آنها، تا دورترین اشکال خود مشخص می‌شوند... به این ترتیب، اخلاقیات، مذهب، مابعدالطبیعه و تمامی دیگر ایدئولوژی‌ها، همچنین اشکال آگاهی مطابق با آنها، دیگر ظاهر مستقل خود را حفظ نمی‌کنند، این‌ها فاقد هرگونه تاریخ و تکامل‌اند، اما انسان‌ها با تکامل تولید و مناسبات مادّی‌شان همراه با این، جهان واقعی خود، تفکر و فراورده‌های خود را نیز تغییر می‌دهند.[۲]

مارکس وجهه و صبغهٔ سیاسی بیشتری به واژهٔ ایدئولوژی بخشید و همچنان مروّج نوعی نگاه منفی به ایدئولوژی (به عنوان آگاهی کاذب و روایت واژگونهٔ واقعیت) بود. البته بعداً از «ایدئولوژی آلمانی»، مارکس دیگر چندان از ایدئولوژی سخن نگفت، آنچه هم که دربارهٔ ایدئولوژی نوشته بسیار مبهم و نارسا و در مواردی حتی متناقض است. مارکس مشخص نمی‌کند که آیا تمامی این به قول مارکس، «عناصر آگاهی بورژوایی» دروغین و واژگونه هستند و یا فقط بعضی از آنها «دروغین»اند؟ مارکس به این پرسش مقدّر نیز پاسخ نمی‌گوید که اگر فرض بر این است که ایدئولوژی را محصول به اصطلاح «تکامل» نیروهای مولده و صورت روبنایی آن بدانیم، چرا نباید مارکسیسم را نیز نوعی ایدئولوژی دانست؟ البته روشن است اگر مارکسیسم را نوعی ایدئولوژی بدانیم، آن‌گاه باید باتوجه به آنچه خود مارکس می‌گوید، مارکسیسم را نیز نوعی آگاهی کاذب و صورت واژگونهٔ واقعیت بدانیم. به هرحال تعریف ایدئولوژی در آثار مارکس، صورتی مبهم و ناقص و در مواردی متناقض دارد. مارکس پس از «ایدئولوژی آلمانی» دیگر دربارهٔ ایدئولوژی خیلی کم نوشت و سخن گفت، اما چون متن کتاب «ایدئولوژی آلمانی» تا سال ۱۹۳۲ به طور کامل منتشر نگردیده بود، بسیاری از پیروان مارکس نظیر «لنین» و «برنشتاین» بدون اطلاع از ابهام‌ها و تناقضات و سردرگمی‌ای که مارکس در تعریف ایدئولوژی بدان گرفتار بود، از منظر خود دربارهٔ این اصطلاح اظهارنظر کرده بودند.

*** کارل مارکس در سال ۱۸۴۶ میلادی کتابی به نام «ایدئولوژی آلمانی» نوشت و کوشید تا مفهوم موردنظرش از آنچه که او «تبیین ماتریالیستی تاریخ» می‌نامید را روشن نماید. مارکس در این اثر، کسانی چون «برونوبائر» و «اشیترنر» و «اشترائوس» را «ایدئولوگ‌های آلمانی» نامید و با این اصطلاح در حقیقت به دنبال تحقیر آنها بود. مارکس در «ایدئولوژی آلمانی»، ایدئولوژی را به معنای «آگاهی دروغین» و به عبارتی «تعبیر واژگونهٔ واقعیت» تعریف می‌کند.**

رأی «لنین» و «برنشتاین» و «لوکاچ» دربارهٔ ایدئولوژی

ادوارد برنشتاین مارکسیست آلمانی متوفی به ۱۹۳۲ میلادی که در دهه‌های پایانی زندگی‌اش تمایلات سوسیالی دموکراتیک پیدا کرده بود، مارکسیسم را نیز یک ایدئولوژی دانست و نگاه منفی به مفهوم ایدئولوژی را کنار گذاشت و مدعی شد که به موازات «ایدئولوژی بورژوایی»، «ایدئولوژی کارگری» هم وجود دارد که همان مارکسیسم است:

«نخستین اندیشه‌وری که مسئله‌ای در این باب طرح کرد که آیا مارکسیسم ایدئولوژی است برنشتاین بود... برنشتاین در یکی شمردن ایدئولوژی با ایده‌ها و ایدئال‌ها کاری جز تکرار آنچه «مرینگ» و «کائوتسکی» پیش‌تر گفته بودند نکرد. ولی او نتیجه روشنی گرفت که آنها نگرفته بودند و آن این که مارکسیسم می‌بایست یک ایدئولوژی باشد».[۳]

در واقع تا پیش از این، از نظر مارکسیست‌ها فقط «لیبرالیسم» ایدئولوژی تلقی می‌شد، زیرا با صبغه نگاه منفی‌أی که مارکس به مفهوم ایدئولوژی داشت، سازگار بود، اما برنشتاین باحذف آن وجهه نظر منفی و پررنگ تراز پیش کردن بار سیاسی مفهوم ایدئولوژی، مارکسیسم را نیز نوعی ایدئولوژی محسوب نمود.

لنین تعریف برنشتاین از ایدئولوژی را بسط و نیز رواج داد و در رسالهٔ سیاسی معروفش به نام «چه باید کرد؟» (سال ۱۹۰۲) دربارهٔ نقش ایدئولوژی به تعبیر او پرولتاریابی در مبارزه سیاسی سخن گفت. در نگاه لنین به ایدئولوژی، دیگر ایدئولوژی به معنای آگاهی کاذب و روایت واژگونهٔ واقعیت نمی‌باشد و ایدئولوژی به عنوان اهرمی مهم در مبارزهٔ سیاسی- طبقاتی محسوب می‌شود. تعریف لنینی از ایدئولوژی، رواج بسیار گسترده‌أی یافت و امروزه نیز وقتی از ایدئولوژی سخن گفته می‌شود، این تعریف سیاسی از ایدئولوژی بسیار مورد استفاده قرارگرفته و به کار می‌رود: عقیدهٔ لنین دربارهٔ ایدئولوژی، شاید که ساده‌انگارانه بوده است، اما همین عقیده در آثار هم‌کیش او «گئورگ لوکاچ» شکل دقیق‌تری را به خود گرفت. در وهلهٔ اول روشن است که عقیدهٔ لوکاچ درباره ایدئولوژی، به همان گستردگی عقیدهٔ لنین است.[۴]

---

۱ ـ مارکس، کارل و انگلس، فردریش/ ایدئولوژی آلمانی/ تیرداد نیکی/ شرکت پژوهشی پیام پیروز/ ۱۳۷۷/ ص ۳۸.
۲ ـ منبع پیشین/ صص ۴۶ و ۴۷.
۳ ـ باتامور، تام و دیگران/ فرهنگ نامه اندیشه مارکسیستی/ اکبر معصوم‌بیگی/ بازتاب نگار/ ۱۳۸۸ ص ۱۳۲
۴ ـ مک للان، دیوید/ ایدئولوژی/ ص ۵۳

کیهان و خوانندگان

۳۳۱۱۰۰۶۵ ساعت ۳ تا ۶ بعدازظهر
۳۳۹۱۶۵۴۶ تمام ساعات شبانه‌روز
سامانه پیام کوتاه ۳۰۰۰۲۳۲۳

جان برکفیم و در بر جانان نشسته‌ایم
در سایه‌سار عترت و قرآن نشسته‌ایم
فرموده است خامنه‌ای رهبر عزیز
مادر کنار خان شهیدان نشسته‌ایم.

۰۹۱۲---۸۲۲۰

* جدا از نا داوری در مسابقه کشتی عبدولی و کشتی‌گیر کره، از نظر مردم ما عبدولی برنده و لایق طلا بود. هر چند که داور نامردی کرد. البته این ناداوری به عبدولی هم منحصر نشد.

میرشمسی - گلستان

* چرا فرودگاه امام خمینی به پارکینگ خودروهای خارجی تبدیل شده و جایی برای پارک خودروهای بدرقه‌کنندگان حجاج و مسافرین و یا مستقبلین نیست؟

رکنی

* اظهارات دیوید کامرون (روباه پیر مکار) نشان‌دهنده خوی استکباری اروپائیان مثل رفیقش شیطان بزرگ است که حکومت مردم‌سالاری دینی را به عدم رعایت حقوق بشر و همکاری با تروریسم متهم می‌کند در صورتی که هر جنایتی که در جهان به وقوع می‌پیوندد، یقینا دست همین جنایتکاران به خون مظلومان بی‌گناه آلوده شده است.

عونی

* دشمنی‌های ظاهر و پنهان آمریکا و انگلیس خبیث در طول انقلاب و قبل از انقلاب با مردم آگاه ایران کاملا واضح است جای تعجب است با این همه دشمنی‌ها هنوز به اصطلاح روشنفکران غربزده دوستدار دشمن نمی‌توانند یا نمی‌خواهند این موضوع را درک کنند که دشمن، دشمن است و از دشمن انتظار دوستی دور از عقل است!

طوافی

* کسانی که دست‌اندازی به بیت‌المال می‌کنند مانند کسانی‌اند که مسلمین را از حکومت مولا امیرالمومنین علی(ع) در آن زمان محروم کرده و آن حضرت را به شهادت رساندند. از قوه قضاییه که بر مسند عدالت تکیه زده درخواست می‌کنم با این افراد برخوردی در شأن حکومت اسلامی داشته باشند و هیچ تفاوتی بین آقازاده‌ها و افراد عادی قائل نشوند تا اقتدار این دستگاه بر همگان ثابت شود.

جانباز ۳۲ درصد احمدعلی سالاری‌پور لرستان- خرم‌آباد

* داستان ائتلاف چند کشور به سرکردگی آمریکا بر علیه داعش حکایت دزدی است که پس از دزدی می‌دوید و فریاد می‌زد آی دزد آی دزد.

۰۹۱۲---۰۰۵۲

* از باب امر به معروف و نهی از منکر و نقد دلسوزانه به آقای روحانی ریاست محترم جمهوری توصیه می‌کنیم سخنان حکیمانه و تجربیات ارزشمند حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری در ارتباط با دولت‌های مستکبر از جمله آمریکا و انگلیس را سرلوحه اداره کشور قرار بدهند.

مینایی

* حال که حوادث دوران دفاع مقدس را بررسی می‌کنیم درمی‌یابیم تمام لحظات آن دوران حتی شکست‌هایش درس‌آموز و برای بقاء انقلاب و نظام مفید بوده است در یک کلام سرافرازی و عزت امروز کشورمان در تمام زمینه‌ها را مدیون ایثارگری‌های بچه‌های رزمنده هستیم.

۰۹۱۵---۱۶۴۸

* کشورهای منطقه به جای اینکه آلت دست کشورهای غربی بشوند باید به منظور جلوگیری از تجاوز کشورهای اروپایی و غرب تشکیل اتحادیه بدهند و از منافع یکدیگر دفاع نمایند و البته شرط اولیه چنین چیزی این است که خودشان وابسته نباشند.

۰۹۱۳---۲۷۷۳

* درود خدا به روح بلند و ملکوتی امام خمینی که چه زیبا و واضح چهره استکبار را عیان می‌کرد. آمریکا از شوروی بدتر، شوروی از آمریکا بدتر و انگلیس از هر دو بدتر همه از هم بدتر همه از هم پلیدتر.

۰۹۱۹---۸۸۴۷

* بعضی از سیاسیون تلاش دارند با طرح موضوع‌های انحرافی و حواشی اصل فتنه و فتنه‌گران از اذهان پاک شود از طرفی هم هر منتقد دلسوز را با برچسب افراطی و تخریبگر از میدان خارج کنند. عرض ما این است که این شیوه‌های روانی قدیمی شده و جواب نمی‌دهد.

۰۹۱۳---۴۶۲۷

* موقعی که کینه‌ورزان نسبت به اسلام ناب محمدی با استکبار دست در دست هم بگذارند، نطفه‌اش داعش می‌شود. این پیوند بود که فرق مولا را شکافت و پهلوی حضرت فاطمه(س) را شکست، همین پیوند واقعه عظیم عاشورا را به وجود آورد و همین پیوند است که الان بقاع متبرکه و حرمین شرفین را تهدید می‌کند مردم فهیم و با بصیرت می‌دانند که اینها از کجا آب می‌خورند؛ از مفتی‌های پول‌پرست وهابی که آنها هم جیره‌خوار مخصوصا آمریکا و صهیونیسم جهانی و انگلیس خبیث هستند.

اصغر ضیایی

* امام‌خمینی(ره) با دشمن‌شناسی خود و مواجهه با بیگانگان چه زیبا می‌فرمودند اگر دنیای غرب بخواهد در مقابل دین ما بایستد در مقابل دنیای آنان خواهیم ایستاد. امام در مقابل رفتار تهدیدآمیز و توهین‌آمیز دشمن سکوت اختیار نمی‌کرد.

۰۹۱۲---۶۰۹۴

* آمریکای جنایتکار و انگلیس مکار و خبیث با سیاست یک بام و دو هوا یک روز به ایجاد گروهک‌های آدم‌کشی چون طالبان، القاعده، داعش، النصره، منافقین و... مبادرت می‌ورزد و روز دیگر به جنگ نمایشی علیه آنها تا مسلمانان را به خود مشغول، اسلحه‌های خود را به فروش رسانند و منابع کشورهای اسلامی را غارت کنند و...

۰۹۱۹---۰۹۵۰
۰۹۱۹---۷۲۵۰

* از مسئولین وزارت بهداشت انتظار می‌رود بر واردات مواد غذایی از کشورهای غیراسلامی و راه‌اندازی رستورانها توسط بیگانگان غیرمسلمان با دقت و حساسیت بیشتری نظارت نمایند.

موسیوند

* از مسئولین نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، وزارت علوم و دانشگاه آزاد درخواست می‌شود حداقل در هفته ازدواج در جهت تشکیل زندگی با سبک اسلامی و مورد نظر رهبر معظم انقلاب در فضای دانشجویی با تبلیغ، فرهنگ‌سازی، برگزاری جلسات و همایش‌ها در سطح محیط دانشگاهی کشور اهتمام لازم را داشته باشند.

مینایی

* دولت باید برای جلوگیری و کاهش تصادفات و حوادث رانندگی نسبت به صدور گواهینامه، آموزش همگانی، ایمنی خودروها و جاده‌ها و حذف نقاط حادثه‌خیز جدیت و قاطعیت بیشتری به خرج دهد.

۰۹۱۶---۰۶۸۵

* به اعتقاد بنده اگر شرکت‌های بیمه محدودیت سالهای تخفیف بیمه را حذف کنند میزان درصد تصادف و سوانح رانندگی به طور قابل توجهی کاهش خواهد یافت و خود این اقدام یک فرهنگ‌سازی در امر رانندگی است.

۰۹۳۶---۶۹۸۸

* هرگاه خبرنگار از آقای عراقچی عضو تیم هسته‌ای کشورمان از نتیجه مذاکرات هسته‌ای سوال می‌کند ایشان جواب می‌دهد مذاکرات مثبت ولی اختلاف‌ها بر سر جای خود باقی است. عرض بنده این است که اگر اختلاف‌ها حل نشده پس موفقیت مذاکرات چیست؟

عشقی

* تحصیل دانش‌آموزان در مدارس ساخت قدیم و بافت فرسوده برخلاف اصول ایمنی است. حوادث غیرمترقبه مثل زلزله در صورت وقوع، خسارت جانی و مالی زیادی در این نوع مدارس وارد می‌کند.

۰۹۳۵---۲۷۹۶

* خیلی از هم‌وطنان از شبکه‌های متعدد صدا و سیما و محتوای برنامه‌های در حال پخش از این شبکه‌ها اطلاع ندارند. چرا از شبکه سراسری تلویزیون و رادیو ایران در این مورد تبلیغ صورت نمی‌گیرد؟

۰۹۱۲---۸۹۴۹

* دولت مدعی است سرعت تورم را کند کرده و تورم از بالای ۴۰ درصد به زیر ۳۰ درصد و نقطه به نقطه به زیر ۲۰ درصد رسیده ما که احساس نمی‌کنیم ولی کشیدن ترمز دستی پیشرفت علم و دانش هسته‌ای برای ملت ملموس‌تر است.

۰۹۱۱---۶۳۳۳

* بعضی از مدیران و مسئولین نه تنها برای حل معضل بدحجابی در جامعه کاری نمی‌کنند بلکه عملکردشان ترویج این مسائل شده است.

۰۹۳۳---۵۳۹۷

* داخل قطارهای مترو رسما به فروشگاه سیار تبدیل شده و با تردد ممتد خانم و آقای فروشنده آسایش و آرامش از مسافران سلب گردیده است. متاسفانه برخی گداهای آموزش دیده نیز با سوگند و تمسک به اسامی مقدس اهل بیت(ع) از مسافرین مترو اخاذی می‌کنند. از مسئولین امر درخواست رسیدگی دارم.

۰۹۱۹---۹۹۱۲

* بنویسید فساد موجود در فوتبال کشور باید چقدر هزینه روی دست نظام بگذارد تا مسئولین ما برای مبارزه با این فساد احساس مسئولیت بکنند و کاری انجام بدهند.

۰۹۱۲---۹۴۸۹

* در حالی که دولتمردان مدام از ترک خوردن تحریم‌ها سخن می‌گویند، همگان شاهدیم هرچند وقت یک بار مقامات آمریکا به لیست تحریم‌های ظالمانه خوداضافه می‌کنند.

حسین شاهی

* تحریم دوباره آمریکا علیه ایران در شرایط به اصطلاح مذاکره نشان‌دهنده این امر شوم است که متاسفانه به تصور غربی‌ها عده‌ای در داخل آن‌چنان مرعوب غرب هستند و آن را خدای خود می‌پندارند که اگر بدتر از این تحریم‌ها هم اعمال نماید از خدا انگاری غرب و اعتماد بی‌حد و مرز به آن و مذاکره و چوب حراج زدن به عقیده مقاومت دست برنخواهند داشت.

۰۹۱۰---۱۶۷۶

* به وزیر محترم امور خارجه کشورمان عرض می‌کنم آمریکا به کدام قول‌های خود تا به حال عمل کرده است که حالا اگر قولی داد به آن عمل کند از قرارداد الجزایر بگیر تا به امروز. مگر این همه رهبری عزیز نمی‌فرمایند که اینها قابل اعتماد نیستند؟

علیمردانی

* به تدریج معلوم می‌شود خسارات وارده از سوی کسانی‌که دل در گرو غرب دارند با خسارتی که نیروهای داعش به جهان اسلام وارد می‌کنند یکی است و هر دو یک ماموریت را برای غربی‌ها انجام می‌دهند.

۰۹۱۴---۹۹۱۵

* برادر بزرگوار حاتمی‌کیا درود بر شما به خاطر ساخت فیلم‌های ارزشی. ان‌شاءالله با شهیدان محشور شوی.

محمود ایمان‌خانی

* از زمانی که دولت تدبیر و امید بر سر کار آمده تحریم‌های جدیدی افزوده شده است. تیم مذاکره‌کننده نیز بعد از هر تحریمی اعلام داشته‌اند ما تحریم جدید را تحمل نمی‌کنیم. باید گفت متاسفانه شما خواسته‌های طرف غربی به ویژه آمریکایی‌ها را پذیرفتید ولی انتقاد سازنده طرف دلسوزان ایران اسلامی را هرگز برنتافتید!

۰۹۱۴---۹۵۹۰

* آنچه که مدعیان اصلاحات به عنوان حقوق زن مطرح و دنبال می‌کنند بزرگ‌ترین ظلم در حق زنان می‌باشد. فقط پوشش حقوق به آن داده‌اند. باطن کارشان به اسارت گرفتن زنان است.

۰۹۱۹---۶۲۹۳

* چرا برنامه‌های فرهنگی به جای سرای محله و فرهنگسراها در مساجد که به قول امام راحل(ره) سنگرند برگزار نمی‌شود؟

۰۹۱۹---۵۶۸۸

* باید تدبیری اندیشیده شود تا در پایان هر دوره مجلس عملکرد نماینده هر شهر در طول آن دوره مورد ارزیابی قرار بگیرد و معلوم شود تا چه میزان در کار نمایندگی و وکالت مردم موفق عمل کرده است.

۰۹۱۶---۰۶۸۵

* اگر دولت و مسئولین تصمیم جدی برای انتقال آب دریای خزر به فلات مرکزی کشور داشته باشند، بهترین مسیر انتقال آب از این نقطه مسیر رودبار و گردنه کوهین در شهرستان قزوین است چرا که حداکثر ارتفاع در این مسیر از ۱۶۰۰ متر تجاوز نمی‌کند. این ویژگی هزینه پمپاژ آب را در حد قابل توجهی کاهش خواهد داد.

۰۹۱۹---۷۹۰۲

* قبول دارم که در طول سال‌های بعد از انقلاب زندگی مردم دچار تحول اساسی شده و در بعضی عرصه‌ها پیشرفت هم داشته‌ایم ولی بپذیریم که تورم و گرانی زندگی را بر شهروندان و هم‌وطنان سخت کرده است. از همه بیشتر قشر بازنشسته آسیب می‌بینند.

۰۹۱۷---۳۹۱۲

* از کجا معلوم شاید علت بعضی از مشکلاتی که دامنگیر جامعه شده است گناهانی باشد که در کشور به صورت امر عادی درآمده است و مسئولین نسبت به این معصیت‌های الهی بی‌تفاوت شده‌اند و احساس مسئولیت نمی‌کنند.

۰۹۳۸---۳۹۹۱

* دولت و مجلس برای افرادی که مشکل روانی دارند و با آلودگی صوتی از خودرو و ساختمان‌های مسکونی موجب سلب آسایش و آرامش مردم می‌شوند، تدبیری بیندیشند.

یک جانباز

* اگر بسته پیشنهادی دولت برای خروج از رکود اقتصادی با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی هماهنگی داشته باشد می‌توان امیدوار بود که راهگشا باشد وگرنه باید کنار گذارده شود.

۰۹۳۸---۶۲۶۳

* اگر از دید بعضی، هدف این باشد که به قیمت تحقیر ایران و ایرانی با کشورهای غربی رابطه داشته باشیم چرا انقلاب کردیم و در طول دوران دفاع مقدس روی ارزش‌ها ایستادیم خود رژیم گذشته این روابط گسترده با غربی‌ها را انجام می‌داد.

۰۹۱۲---۴۷۸۹

* خیلی از مطالب ارزشمند دوران دفاع مقدس که خاطره رزمندگان بجا مانده از جنگ می‌باشد به سبب شهادت جانبازان و یا فوت رزمندگان از بین رفته است غرض اینکه مسئولین امر همت کنند خاطرات رزمندگان در قید حیات را به شکل زیبا جمع‌آوری و در تاریخ ثبت نمایند.

۰۹۱۳---۲۷۷۳

* از قوه قضائیه انتظار رسیدگی به پرونده مهدی هاشمی بدون هیچ مسامحه‌ای داریم. چون اگر فرزندان ما یک صدم بلکه یک هزارم فتنه‌گری‌های سیاسی اقتصادی وی را مرتکب شده بود به اصطلاح تکه بزرگ‌شان گوش آنها بود.

شاه‌صاحبی

* همان‌گونه که در سطح کشور برای بهبود معتادان مواد مخدر کمپ‌های دولتی و غیردولتی وجود دارد ضروری است که برای حل مشکل انحراف فکری بعضی از افراد منحرف که می‌خواهند هدایت شده و از مسیر رفته برگردند مکان‌ها و بسترهایی وجود داشته باشد.

۰۹۱۴---۴۰۶۳

* در حالی که هیچ کدام از قراردادهای بین‌المللی، منطقه‌ای و منعقد شده بین چند کشور تضمین دائمی ندارند چگونه و با چه توجیهی آقای ظریف وزیر امور خارجه کشورمان روی قول شفاهی رئیس‌جمهور آمریکا می‌خواهد حساب باز کند.

۰۹۱۴---۷۸۱۴

* ما به کنار، مسئولان خارجی که هر سال مرقد مطهر امام راحل(ره) را داربست‌بندی شده می‌بینند نمی‌گویند این چه مدیریتی است که بعد از ۲۵ سال هنوز بنای حرم تمام نشده است؟ مسئولین تولیت حرم بنیانگذار جمهوری اسلامی چه توجیهی دارند؟

۰۹۱۸---۵۵۷۳

* مسئولین آموزش و پرورش شهرستان تبریز پاسخ بدهند آیا پرو روپوش متحدالشکل دبیرستان دخترانه الزهراء توسط چند مرد خیاط کار درستی است؟ آیا در این شهرستان ما با قحطی خانم‌های خیاط مواجه هستیم که برای این کار از نامحرم استفاده کرده‌اند؟

۰۹۱۴---۳۱۸۰

* از رئیس‌جمهور محترم درخواست می‌شود برای معلمین بازنشسته پیش از موعد تدبیری نمایند. به خاطر مشکلات زیاد در ۲۲ سالگی خدمت بازنشسته شدم ولی حقوق دریافتی جوابگوی زندگی ما نیست.

۰۹۳۷---۸۴۹۴

* ای کاش راه‌آهن با افزایش پی‌درپی قیمت بلیط قطار به تلاش برای تجهیز نمازخانه‌های مسیر تردد و خدمات‌دهی نیز می‌افزود.

۰۹۱۲---۸۸۵۳

* هر سال با خانواده خود به زیارت امام رضا(ع) می‌رفتم با افزایش ۱۴۰درصدی قیمت بلیط در سال جاری و افزایش هزینه اسکان دیگر این توان رفتن به حج فقرا هم از ما سلب شد.

۰۹۱۹---۷۴۱۶

* فروشگاه شهروند میدان آرژانتین تهران به نمایشگاه لباس‌های جلف و زننده در تن مانکن‌ها تبدیل شده است. مسئولین امر توجه داشته باشند در مبارزه با فساد هر چه مماشات بکنند وضعیت اخلاقی جامعه بدتر خواهد شد.

۰۹۱۲---۹۰۲۰

* برای جلوگیری از هزینه‌های گزاف حفظ و نگهداری فضای سبز پارک‌ها و معابر عمومی تهران و به جای صرف میلیاردها مترمکعب آب در سال برای چمن و درختان بی‌ثمر پیشنهاد می‌کنم این فضاها به بخش خصوصی واگذار شود تا با پرورش درختان مثمر و گیاه و سبزی‌های سالم زمینه اشتغالزایی نیز فراهم گردد.

۰۹۱۲---۸۹۴۹

* در خیابان معلم جنب آسمان نمای تهران مقبره دو شهیدگمنام واقع شده ولی برای ما مردم عادی جامعه امکان رفتن بر سر مزار این دو شهید و خواندن فاتحه وجود ندارد. هر روز از این مسیر عبور می‌کنم و از اینکه از زیارت نزدیک این دو شهید محروم هستم متاثر می‌شوم. امیدواریم با تدبیر مسئولین امر این مشکل مرتفع شود.

فرهادی

* فیش برق این دوره بنده ۷۰ درصد افزایش یافته است. این افزایش‌ها شیب ملایم است؟ وزارت نیرو چه پاسخی برای ما دارد؟

۰۹۱۳---۲۲۷۵

* اجباری شدن تحصیل دانش‌آموزان تا پایان دوره متوسطه روش کارساز برای ریشه‌کنی بی‌سوادی و ارتقای فرهنگ در کشور است.

۰۹۳۸---۶۲۶۳

* بعضی از خانم‌های شاغل در داروخانه‌های سطح شهر مثل داروخانه [...] در منطقه پونک بزرگراه شهید اشرفی‌اصفهانی واقع در مقابل دادسرای قدس کاملا بی‌توجه به موضوع حجاب هستند. تذکر هم فایده نداشته است.

۰۹۳۸---۸۱۱۳

* زنگ خطر شبیخون و قتل عام و تهاجم فرهنگی دشمن را رهبری پیش از ۲ دهه قبل به صدا درآوردند ولی متأسفانه مسئولین فرهنگی همچون آن وزیر ارشاد لندن‌نشین آن را به شوخی گرفتند و حال در بخش‌های جامعه اسلامی سبک زندگی غربی را به جای سبک اسلامی مشاهده می‌کنیم و این نتیجه اهمال و سستی دولتمردانی است که سوگند خوردند به آرمانهای انقلاب اسلامی و اعتلای آن اهتمام ورزند ولی فقط در حد سوگند باقی ماند. اکنون مهم این است که همه از گذشته درس بگیرند.

-۰۹۳۶---۶۹۶۰ - ۰۹۱۹---۷۲۵۰

۰۹۱۹---۳۰۲۵

* پخش آیات شریف قرآن‌کریم و احادیث حضرات معصومین به صورت برنامه‌های کوتاه در فواصل برنامه‌های پربیننده تلویزیون بسیار آموزنده می‌باشد و روی مخاطب تأثیرگذار است.

۰۹۳۸---۶۶۲۶